

BURAYI BİLİYOR MUSUNUZ?

Güzelcehisar Lav Sütunları

Zeynep Yelda Cuma

Güzelcehisar sahilinde bulunan 2017 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından "Tabiat Anıtı" olarak ilan edilen Güzelcehisar Lav Sütunları, 80 milyon yıl önce volkanlardan akan lavların soğuyup kristalleşmesi sonucu oluşan dünyanın ender gelişmiş doğal güzelliklerindedir.

Güzelcehisar, Bartın il merkezine 17 km mesafede, Amasra ilçesine bağlı bir köydür. Köyün bir bölümü Akdeniz ikliminin etkisindedir ve bu sayede bölgede mandalina ve limon ağaçları bulunur. Bu şirin köy; geçmiş Cenevizliler Dönemi'ne kadar uzanan, zamanında Kromna Kenti'nin gözcü kulesi olarak kullanıldığı bilinen

ve 1900'lü yıllara kadar sağlamlığını koruyan Güzelcehisar Kalesi'ne de ev sahipliği yapar. Bu lokasyonu özel kılan bir diğer unsur ise, Güzelcehisar sahilinde bulunan 2017 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından "Tabiat Anıtı" olarak ilan edilen Güzelcehisar Lav Sütunları'dır.

80 milyon yıl önce volkanlardan akan lavların soğu-

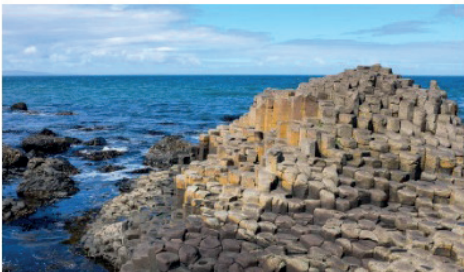
yup kristalleşmesi sonucu oluşan lav sütunları, dünyanın en derin gelişmiş doğal oluşumlarından biridir. Dünyada Kuzey İrlanda, İskoçya ve Kaliforniya'da, Türkiye'de ise sadece Bartın'da bulunan lav sütunlarını dünyadaki benzerlerinden ayıran özelliği; hem yatay hem dikey oluşumlar halinde olmasıdır. Koruma altına alınarak doğal miras olarak kabul edilen Güzelcehisar lav sütunlarının; çapları 50-100 cm, boyları 30 metrenin üzerindedir.

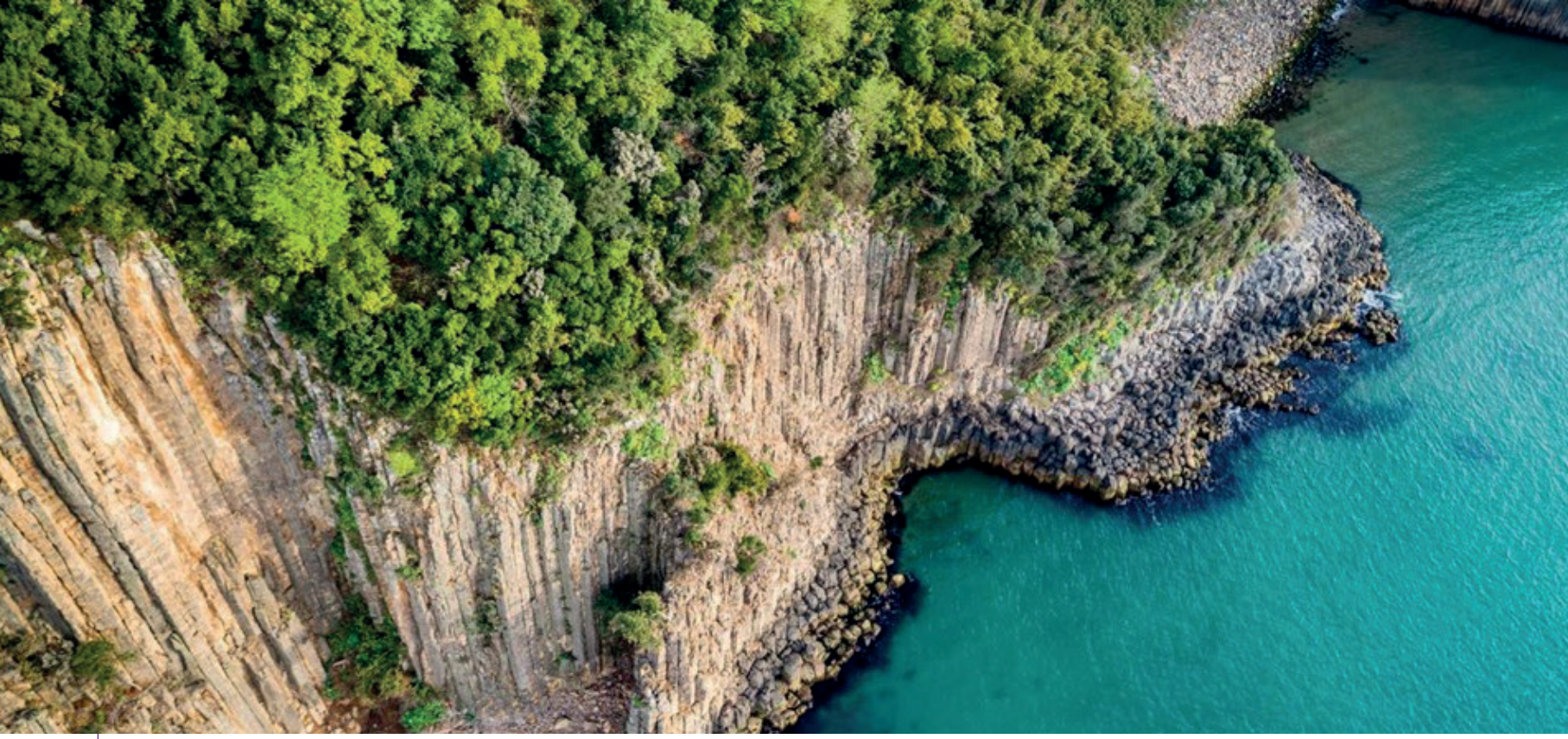
Tetis Okyanusu tabanının kuzeye doğru dalıp batması ve dalan okyanus tabanının yerin derinlerinde eriyip

yüze çıkması sonucunda batıda Bulgaristan'dan başlayarak doğuda Gürcistan'a kadar uzanan alanda bir volkanik yay oluşmaya başladığı ve bu yayın yaklaşık olarak 90 milyon yıl önce faaliyete başlayıp, bazı aralıklarla 70 milyon yıl önce sona erdiği bilinmektedir. Bu volkanik faaliyet sonucu oluşan magma kayaları ülkemizde batıda İğneada civarından başlayarak doğuya doğru Şile, Marmara Ereğlisi, Zonguldak, Bartın, İnebolu ve tüm Karadeniz dağ kuşağında izlenmektedir. Bartın'daki lav sütunları ise bu volkanik faaliyetin en göze çarpan ürünüdür.

DÜNYADAKİ ÖRNEKLER

Dünyada sadece Kuzey İrlanda, İskoçya ve Kaliforniya'da bulunan lav sütunları koruma altına alınarak doğal miras kabul edilmiştir.

Volkandan akan lav soğuyup kristalleşerek kaya haline dönüşürken soğuma ve katılaşmanın doğal bir sonucu olarak büzülür. Soğuma ile oluşan bu büzülme kayada gerilme yaratır ve bunun sonucunda çatlaklar gelişir. Lav soğudukça büzülme devam eder ve böylece oluşan çatlaklar da giderek büyür. Bu kırıklar çok çeşitli şekillerde gelişmekle birlikte son derece düzgün ve sistematik olarak geliştikleri yerlerde kayanın altıgen, beşgen ya da dörtgen biçimli bir yapı kazanmasına yol açarlar. Üçgen ve yedigen türler seyrek de olsa gelişebilir. Bu düzgün geometrik ya-

pıya “sütun” ya da “kolon” yapısı adı verilmektedir.

Bölgenin turizme kazandırılması amacıyla “Bartın İli Güzelcehisar Lav Sütunları ve Sahilinin Turizm ve Rekreasyon Amaçlı Peyzaj Uygulama Projesi” kapsamında yapılan çalışmalar 2018 yılında tamamlanmış olup; ahşap yürüyüş yolları, seyir terası ve iskele yapılmıştır. Aynı proje kapsamında kıyıda 290 metrekare festival alanı oluşturularak lav sütunlarının ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını sağlamak amacıyla Güzelcehisar sahilinde geleneksel “Lav Sütunları Festivali” düzenlenecektir.

